

گفت و گو ۱

نگاه

در شرکت خطوط لوله و مخابرات انجام شد:

انتقال ۵۴ میلیون متر مکعب فرآورده

شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران، به عنوان یکی از شرکت‌های تابع شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، با مجموعه‌ای از خطوط لوله انتقال به طول ۱۴ هزار کیلومتر و ۱۷۰ مرکز انتقال نفت و تاسیسات، وظیفه انتقال نفت خام و فرآورده های نفتی را در کشور بر عهده دارد.

انتقال نفت خام و فرآورده‌های نفتی در سراسر کشور، با همت مضاعف کارکنانی انجام می‌شود که به صورت شبانه روزی در مناطق مختلف فعالیت می‌کنند. البته در ایمن میان، نقش و جایگاه ویژه «واحد کنترل عملیات و اجرای برنامه‌ها» که مسوولیت برنامه‌ریزی و فرماندهی تمامی مراکز انتقال نفت و تاسیسات را جهت انتقال سریع، سالم، مطمئن و پایدار فرآورده‌های نفتی و نفت خام بر عهده دارد، در کمتر کسی آشکار است.

برای آشنایی بیشتر با فعالیت‌های این واحد، با مهندس حسن باقریان که از سال ۱۳۸۷ تا کنون در سمت ریاست واحد کنترل عملیات و اجرای برنامه‌ها خدمت می‌کند، گفت‌وگویی کوتاه انجام دادیم که حاصل آن، از نظر تان می‌گذرد.

وی در خصوص فعالیت‌های این واحد می‌گوید: واحد کنترل عملیات و اجرای برنامه‌ها، زیرمجموعه مدیریت خطوط لوله است و زیر نظر مستقیم معاون عملیاتی مدیر خطوط لوله فعالیت می‌کند. این واحد، مرکز کنترل و هماهنگ کننده فعالیت‌های عملیاتی تمامی مراکز انتقال نفت و تاسیسات و ناظر بر اجرای برنامه‌های ارائه شده جهت انتقال سریع، سالم و مطمئن فرآورده و نفت خام محسوب می‌شود. نفت خام وارداتی و همچنین نفت خام تولیدی، از میدادی تولید دریافت و به پالایشگاه‌ها انتقال داده می‌شود. همچنین فرآورده‌های تولیدی پالایشگاه‌ها و فرآورده‌های وارداتی هم از طریق خطوط لوله دریافت می‌شود و به انبارهای پخش در سراسر کشور انتقال می‌یابد. این عملیات به دست توانمند کارکنان واحدهای عملیاتی شرکت انجام می‌شود و «واحد کنترل عملیات و اجرای برنامه‌ها» مسوولیت نظارت، کنترل و ایجاد هماهنگی عملیات یاد شده را بر عهده دارد.

به گفته باقریان، فرآورده های وارداتی در بندرعباس، نکا، نوشهر و ماهشهر و همین‌طور فرآورده‌های تولیدی پالایشگاه‌های کشور، نفت کوره نیروگاه‌های منتظرالاقام و اسلام آباد، نفت گاز نیروگاه‌های کرمان، خیام، سیلان، آبادان، ارومیه، گیلان و دماوند، موادی هستند که از طریق خطوط لوله شرکت، عملیات انتقال آن‌ها صورت می‌گیرد. همچنین سوخت مورد نیاز فرودگاه‌های مهرآباد و اصفهان ، نفت سفید مورد نیاز پتروشیمی کرمانشاه، نفتا جهت پتروشیمی تبریز، نفت سفید، نفت گاز، بنزین معمولی و سوبریک سوخت هواپیما و همه اینها برای پخش در اکثر نقاط کشور، از طریق خطوط لوله شرکت حمل، و از سوی مراکز انتقال نفت و تاسیسات تحویل انبارهای پخش می‌شود.

وی خاطر نشان می‌کند: طی سال گذشته، حدود ۵۴ میلیون مترمکعب معادل ۲۸ هزار میلیون تن کیلومتر فرآورده شامل ۵۱ درصد نفت‌گاز، ۳۴ درصد بنزین، ۸ درصد نفت سفید و ۷ درصد سایر فرآورده‌ها از طریق خطوط لوله شرکت به انبارهای پخش تحویل داده شده‌است.

رئیس واحد کنترل عملیات و اجرای برنامه‌های خطوط لوله و مخابرات، با اشاره به این‌که نفت خام تولیدی در داخل به پالایشگاه‌های اصفهان، تهران، اراک، تبریز، شیراز، کرمانشاه و نفت خام وارداتی شمال به پالایشگاه‌های تهران و تبریز تحویل داده می‌شود، می‌گوید: تحویل نفت خام به پالایشگاه‌ها در سال ۱۳۸۸ به میزان ۳۸۱ میلیون بشکه معادل ۲۹ هزار میلیون تن کیلومتر بوده است، ضمن آن‌ که قسمتی از نفت خام پالایشگاه آبادان از طریق خطوط این شرکت تامین می‌شود.

در مجموع بیشترین میزان نفت خام تحویلی ما، معادل ۳۵ درصد به پالایشگاه اصفهان و کمترین مقدار نفت خام تحویلی معادل دو درصد به پالایشگاه کرمانشاه بوده‌است.

وی مهم‌ترین فعالیت شرکت را سوخت‌رسانی به نیروگاه‌ها عنوان می‌کند که نگرانی کمبود گاز یا حتی قطع جریان گاز نیز نگر وگاه‌ها را بر طرف ساخته‌است. به گفته باقریان تحویل یک میلیون و ۴۰۰ هزار مترمکعب نفت‌گاز و ۸۵۷ هزار مترمکعب نفت کوره به نیروگاه‌ها در سال ۸۸، از عزم قاطع شرکت در فراهم آوردن زمینه آسایش ملت شهیدپرورمان حمایت می‌کند.

همچنین در سال گذشته، حدود ۷ میلیون و ۸۰۰ هزار مترمکعب فرآورده، از طریق خطوط نفت خام شرکت حمل شده که یکی دیگر از مأموریت‌های این شرکت است. انتقال این فرآورده همواره با اتخاذ تمهیدات لازم و کنترل دقیق تمامی موارد کیفی صورت می‌گیرد تا با کمترین میزان آلودگی همراه باشد. وی در خصوص شرایط سخت کارکنان این واحد می‌گوید: هر یک از کارکنان این واحد، فرماندهی چند خط لوله را بر عهده دارند، از این‌رو همواره با شرایط استرس‌زا مواجه می‌شوند. اگر شرایطی فراهم شود تا مزایای متناسب با این حجم فعالیت به کارکنان این واحد تعلق بگیرد و هنگام نیاز به انتقال، سمت و مکان خدمت مناسب برای‌شان در نظر گرفته شود، علاوه بر ایجاد احساس رضایت این کارکنان، در ایجاد انگیزه نیروهای جوان و مستعد نیز موثر خواهد بود.

از سوی دیگر، همه محاسبات در این واحد به صورت دستی انجام می‌شود که اگر برنامه‌های نرم‌افزاری متناسب با فعالیت این واحد تهیه و در اختیار قرار گیرد، سرعت انجام کار افزایش خواهد یافت، ضمن این‌که در این خصوص، وجود برنامه اسکادامی تواند کمک شایانی برای این همکاران باشد.

باقریان می‌افزاید: با اجرای برنامه اسکادا در مسیر خطوط لوله، علاوه بر توانایی‌های مختلف در زمینه انتقال اطلاعات و دیتا، ارقامی که در حال حاضر از مراکز عملیاتی به صورت تلفنی دریافت و به صورت دستی در این واحد تجزیه و تحلیل می‌شود، به کمک این برنامه، به صورت مکانیزه انجام می‌گیرد، ضمن این‌که از طریق این برنامه، تهیه نمودار وضعیت خطوط (LINE POSITION) را نیز به صورت ONLINE در اختیار خواهیم داشت؛ همچنین مدیران ارشد در هر زمان که بخواهند، می‌توانند به اطلاعات مراکز عملیاتی و تجزیه و تحلیل صورت گرفته بر همه اطلاعات و نمودارها و جداول آماری دسترسی داشته باشند.

رئیس منطقه نفتی لاوان در گفت‌وگو با مشعل خبر داد:

همه امکانات در خدمت افزایش برداشت از «سلمان»

سلمان شامل دیگر سکوها نیز بوده که بخشی از آن مربوط به احداث زیرساخت‌ها و بخش دیگر مربوط به دو دکل حفاری مستقر در این منطقه است.

تولید روزانه ۵۰۰ میلیون فوت مکعب گاز

رئیس منطقه نفتی لاوان، فاصله میدان گازی سلمان با میدان نفتی آن را ۴ کیلومتر عنوان و تصریح می‌کند: در حال حاضر طرح توسعه میدان گازی سلمان از سوی شرکت پتروایران و شرکت متن در دست انجام است که در مراحل پایانی به سر می‌برد و قرار است به زودی گاز این مجتمع گازی از طریق لاوان به جزیره سیری فرستاده شود.

براساس طراحی‌های صورت گرفته، مقرر شده روزانه ۵۰۰ میلیون فوت مکعب گاز از ۹ حلقه چاه در میدان گازی سلمان و ۱۰۰ میلیون فوت مکعب گازهای همراه با نفت از این میدان استخراج و در سیری فرآورش نهایی شود.

به گفته ابراهیمی در حال حاضر روزانه ۶۰ میلیون فوت مکعب گاز توسط شرکت پترو ایران از یک چاه برداشت می‌شود که این موضوع به دلیل انجام تست‌های نهایی روی دستگاه‌هاست تا رفتار آن‌ها در مقابل برداشت نهایی گاز سنجیده شود.

رئیس منطقه نفتی لاوان در پایان تولید روزانه ۶ هزار بشکه میعانات از مخزن گازی دالان با حفر ۶ حلقه چاه تولیدی گاز، احداث لوله‌های جدید انتقال گاز سرچاهی و نیز دو عدد سکوی سرچاهی گازی، یک سکوی اقامت کارکنان و یک سکوی دریایی فرآورش گاز، انتقال و صادرات گاز میدان سلمان با خط لوله ۳۰ اینچ به طول حدود ۲۲۰ کیلومتر به سیری و از آن‌جا به سکوی مبارک و منطقه عسلیوبه واحداث ایستگاه تقویت فشار گاز در سیری و همچنین سایر تجهیزات و تاسیسات لازم به منظور رسیدن به اهداف توسعه‌ای در این میدان را از جمله برنامه‌های در دست اقدام برای توسعه میدان سلمان در بخش مربوط به گاز برمی‌شمرد.

۵۰۰ هزار بشکه‌ای، امکان ذخیره‌سازی نفت در این جزیره به ۵ میلیون بشکه افزایش می‌یابد.

وی با اشاره به این‌که پیش از انقلاب میدان سلمان دارای ۴۴ حلقه چاه نفتی بود، تصریح می‌کند: با توجه به فعالیت‌های اکتشافی که در سال‌های اخیر در این میدان صورت گرفته، تعداد چاه‌های موجود در این میدان در حال افزایش به ۵۰ حلقه است، به گونه‌ای که چاه شماره ۵۰ در این میدان در حال حفاری است و طی یک ماه آینده به بهره‌برداری خواهد رسید.

ابراهیمی عمر مخزن میدان سلمان را بیشتر از ۴۰ سال عنوان می‌کند و اظهار می‌دارد: کارشناسان برای این میدان امکان افزایش تولید را پیش‌بینی کرده‌اند که این موضوع از سوی کارشناسان و متخصصان منطقه نفتی لاوان در دست بررسی و اقدام است.

وی با بیان این‌که با تمام وجود برای برداشت از میدان سلمان تلاش می‌کنیم، خاطر نشان می‌کند: با برنامه‌ریزی و پشتیبانی که صورت می‌گیرد و همت و تلاش کارکنان شرکت نفت فلات قاره منطقه لاوان حداکثر رقت را با طرف مشترک خواهیم داشت و برای ۳۰ سال آینده، ظرفیت برداشت از این میدان مشترک را داریم.

ابراهیمی در ادامه به موضوع تزریق آب به میدان سلمان اشاره می‌کند و می‌گوید: روزانه ۱۸۰ هزار بشکه آب را با فشار ۱۵۰ بار به مخزن تزریق می‌کنیم که این موضوع به منظور نگهداشت فشار مخزن انجام می‌شود تا برداشت مستمری از منطقه صورت گیرد.

وی می‌افزاید: تقریباً در سال ۸۶ در منطقه نفتی لاوان متشکل از سکوهای سلمان، بلال، رشادات و رسالت حدود ۸۵ هزار بشکه نفت تولید می‌شد که با توجه به زیرساخت‌هایی که در سال‌های ۸۷ و ۸۸ در این منطقه احداث شد و حمایت و پشتیبانی مدیر عامل شرکت نفت فلات قاره (محمود زیر کچیان زاده)، تولید نفت از این منطقه در سال گذشته به بیش از ۱۰۵ تا ۱۰۰ هزار بشکه رسید.

به گفته ابراهیمی اضافه تولید در این منطقه علاوه بر سکوی

رئیس امور قرارداد‌های شرکت نفت فلات قاره اعلام کرد:

انققاد ۱۴ میلیارد دلار قرارداد طی ۴ سال

استخراج و بهره‌برداری از نفت خام و گاز طبیعی در خلیج فارس تاسیس شد. امور قرارداد‌های این شرکت نیز هم‌زمان با پیدایش این شرکت به شکل جدید و از همان تاریخ ادغام شرکت‌های وابسته، با عنوان خدمات پیمانکاری تشکیل شد که فعالیت آن تا امروز با عنوان امور قرارداد‌ها تداوم پیدا کرده‌است. با توجه به حجم

شرکت نفت فلات قاره ایران، اوایل شهریورماه ۱۳۵۹ از تلفیق ه شرکت نفتی شامل شرکت نفت ایران و ایتالیا(سیریپ)، شرکت نفت ایران و پیمان امریکن(ایپاک)، شرکت نفت لاوان(لاپکو)، شرکت نفت بین‌المللی در یابی ایران (ایمیتوکو) و شرکت نفت سوفیران، در جهت برآوردن اهداف مطالعاتی و عملیاتی توسعه،

ادر ابتدا لطفاً به شرح وظایف واحد امور قرارداد‌ها اشاره بفرمایید.

امور قرارداد‌ها، واحد ستادی مستقلی است که زیر نظر مدیر عامل فعالیت می‌کند و در مواقعی که پروژه‌های راسا از سوی شرکت نفت فلات قاره قابل انجام نیست یا به تشخیص مدیریت، انجام آن از سوی پیمانکار منافع بیشتری برای شرکت در بر دارد، بر اساس قانون برگذاری مناقصه‌ها و در مواردی که قانون مشخص ساخته، از طریق ترک تشریفات مناقصه، انجام پروژه را به مشاور یا پیمانکار واجد شرایط واگذار می‌کند. البته وظیفه امور قرارداد‌ها با عقد قرارداد به پایان نمی‌رسد بلکه همواره و در طول اجرای پروژه هم در کنار مجریان کارها و پروژه‌ها قرار می‌گیرد تا چنانچه در اجرا و یا تفسیر قرارداد، اختلاف نظری بین شرکت و پیمانکار به وجود بیاید، نسبت به حل و فصل آن اقدام کند.

وضعیت قرارداد‌های منعقد شده در شرکت نفت فلات قاره در مقایسه با قرارداد‌های موسوم دنیا چگونه است؟

به طور کلی قرارداد‌های پخش نفت و گاز را می‌توان به قرارداد‌های امتیازی، مشارکت در تولید و قرارداد‌های خدماتی تقسیم کرد. بیشتر قرارداد‌هایی که قبل از انقلاب در کشورمان منعقد می‌شد، قرارداد‌های امتیازی بود ولی پس از پیروزی انقلاب و باتوجه به نوع نگرشی که نسبت به این نوع قرارداد‌ها وجود داشت، انعقاد آن‌ها بر اساس قانون اساسی ممنوع شد قرارداد‌های مشارکت در تولید نیز نوع دیگری از انواع قرارداد‌های رایج در صنایع نفت دنیاست که بر اساس آن، نفت تولیدشده میان دولت و شرکت سرمایه‌گذار تقسیم می‌شود. در این نوع قرارداد، حقوق مالکانه متعلق به دولت است و شرکت خارجی ملزم به پرداخت مالیات است. در قرارداد(دوره باز پرداخت صورتی که شرکت سرمایه‌گذار، موفق به اکتشاف منابع نفتی نشود، باید تمامی هزینه‌های سرمایه‌گذاری شده را بپذیرد و جبران کند. همچنین به علت این‌که بازاریابی برای کشورهای نفتی به طور معمول دشوار است، در متن

قرارداد‌امور بازاریابی به شرکت خارجی سپرده می‌شود. نوع

پیشرفته‌تر این قرارداد، مشارکت در سرمایه‌گذاری است، به این صورت که کشور صاحب نفت و شرکت سرمایه‌گذار در سودوریسک توافقنامه‌های نفتی سهیم می‌شوند. البته اجرای این نوع قرارداد‌ها در کشور ما با موانع متعددی مواجه است، از جمله این‌که قانون اساسی، استفاده از این نوع قرارداد‌ها را –که شیوه متداول قرارداد‌های بین‌المللی برای سرمایه‌گذاری در صنعت نفت به شمار می‌آید- عملاً غیرممکن اعلام کرده‌است. به نظر می‌رسد بازنگری در برخی قوانین و مقررات جهت سهولت در جذب سرمایه‌گذاری بیشتر در صنعت نفت و اصلاح نظام حقوقی و قراردادی در این صنعت – البته به گونه‌ای که منافع ملی کشور را با مخاطره مواجه ن سازد- می‌تواند بسیار راهگشا باشد.

قراردادهای نفتی در کشور ما از طریق آن انجام می‌شود. قرارداد‌های خدماتی است که معمولاً به صورت بیع متقابل منعقد می‌شود. در این شیوه از

قرارداد، تامین همه هزینه‌های

سرمایه‌ای و غیرسرمایه‌ای و تمامی هزینه‌های عملیاتی در جریان اجرای عملیات توسعه، به عهده شرکت خارجی(پیمانکار) است. پس از انجام موفقیت‌آمیز عملیات توسعه، امور عملیات تولید میدان به شرکت نفت ایران منتقل می‌شود و پس از این انتقال همه هزینه‌های عملیاتی میدان به عهده شرکت ملی نفت ایران است و طی این دوره پیمانکار در منافع مالی ناشی از میدان و تا پایان مدت قرارداد(دوره بازپرداخت سرمایه) سهیم است. ضمناً امروزه در کشور ما باتوجه به پارهای مسائل، نسبت به انعقاد قرارداد‌هایی به صورت فاینانس یا تامین مالی نیز

بیشتر قرارداد‌هایی که قبل از انقلاب منعقد می‌شد «امتیازی» بود که با پیروزی انقلاب، این قرارداد‌ها بر اساس قانون اساسی ممنوع شد

حجم قرارداد‌های منعقد در شرکت نفت فلات قاره ایران در سال‌های قبل از ۱۳۸۵، هر سال پایین‌تر از ۴۰۰ میلیون دلار